

Cuprins

<i>Ingmar Bergman: 100 de ani</i>	5
Scene dintr-o căsnicie	35
După repetiție	185

Ingmar Bergman

Scene dintr-o căsnicie
După repetiție

Traducere din limba suedeză și prefață
de Carmen Vioreanu

POLIROM
2018

Marianne: Ți se pare ciudat? I-am rugat să-și ia fiecare câte un avocat, dar nu vor. Nu te dezbraci, să aduc tava în dormitor?

Johan: Nu, mai bine stăm în bucătărie.

Marianne: Și eu care mi-am făcut griji că ești supărat pe mine.

Johan: De ce să fiu supărat pe tine?

Marianne: Ah, știi bine! N-am fost prea amabilă la telefon ieri seară.

Johan: A, chestia aia! Nu-i nimic.

Marianne: Te-am sunat iar imediat, dar îl scosesseși din priză.

Johan: Am fost destul de obosit ieri seară. Fusesem toată ziua la institut cu individul ăla dubios de la minister. Uneori te întrebi ce idioți stau pe banii statului și decid binele și soarta noastră.

Marianne: Oricum, mi se pare că am fost răutăcioasă cu tine ieri seară. Da, așa consider.

Johan: Nu putem să nu ne mai gândim la asta?

Marianne: Ce amuzant ești, niciodată nu vrei să duci o discuție la bun sfârșit. N-o să fiu deloc anostă, iubitule. Singurul lucru pe care vreau să-l spun e că mi se pare că ai dreptate. Și eu am dreptate. În alt fel. Dacă tu nu vrei să pleci undeva în smoching trebuie să fie treaba ta. Acolo ai complet dreptate. Dar, pe de altă parte, mi s-ar părea bine să-ți iei un smoching nou.

Johan: Mie nu-mi place smochingul. Nu mă simt bine în smoching. Mi se pare un obiect vestimentar pentru idioți. Mă simt ca un cimpanzeu deghizat, cu smoching pe el.

Marianne: Aha. Țin minte că ai zis asta. (*Râde.*) Acum sper că nu începem să ne certăm iar. Te iubesc, chiar dacă nu vrei să te îmbraci în smoching. Nu e ceva absolut decisiv pentru căsnicia noastră.

Johan: Ieri seară așa părea.

Marianne: Dar am spus că am greșit. Când te văd mâncând, Doamne, ce foame mi se face. Permite-mi să-mi iau și eu

un sandvici. Nu mă pot abține. Sunt amețită de foame. Am slăbit aproape două kilograme în ultima săptămână. Nu se vede?

Johan: Nu.

Marianne: Se simte, în orice caz, asta pot să-ți spun sigur. Uneori totul mi se pare lipsit de sens. De ce să nu ne permitem toate bunătățile care există pe lumea asta? De ce n-avem voie să fim mari și grași și bine dispuși? Imaginează-ți ce bonomi am fi noi doi. Ți aduci aminte de mătușa Miriam și de unchiul David? Ce amabili erau și ce bine se simțeau împreună și ce grași erau. Și în fiecare seară se duceau la culcare în patul dublu care scârțâia și se țineau de mână și erau mulțumiți că se au, așa grași și veseli. Noi doi nu putem să fim ca mătușa Miriam și unchiul David, să radiem siguranță peste tot? Vrei să-mi scot bigudiurile?

Johan: Nu te deranja.

Marianne: Ba da, mă deranjez. Știu că nu-ți plac. Nu, nu discutăm în seara asta. Hai, iubitule, să mergem la culcare. Trebuie să fii teribil de obosit și eu sunt cam somnoroasă, deși am dormit puțin până să vii tu. Ce e, Johan? Te-a supărat ceva? S-a întâmplat ceva? Ce e? Spune-mi ce e.

Johan: Am venit aici în seara asta fiindcă vreau să vorbesc ceva cu tine. M-am îndrăgostit, înțelegi tu. Este incredibil de penibil și poate că e ca dracu'. Probabil că e ca dracu'. Am întâlnit-o la congres în iunie. E translator și secretară. Adică, de fapt se pregătește să-și dea licența. O să fie profesoară de limbi slave. Nu trezește atenția cine știe ce. Tu cred că ai găsi-o aproape urâtă. Chiar nu știu la ce o să ducă asta. Nu știu nimic. Sunt total confuz. Sigur că sunt bucuros într-un fel. Deși am conștiința încărcată ca dracu' față de tine și copii. Nouă ne-a fost mereu bine. Nu-i așa? Adică, nu ne-a fost mai bine sau mai rău decât celorlalți oameni, în general. Spune ceva, ce dracu'!

Marianne: Nu știu ce să spun.

Johan: Poate ți se pare urât din partea mea că nu ți-am spus asta mai devreme. Dar nu știam cum o să fie. Mă gândeam: poate o să treacă. Cred că e doar ceva trecător. Așa că n-am vrut să te neliniștesc.

Marianne: E foarte ciudat.

Johan: Ce e foarte ciudat?

Marianne: Că eu n-am înțeles nimic. Că n-am fost suspicioasă sau că n-am observat nimic. Totul a fost ca de obicei. Chiar ne-a fost mai bine decât de obicei. Ai fost așa de amabil. Tot timpul ăsta eu am fost ca o prostănacă naivă și n-am înțeles nimic. E ca naiba.

Johan: Nu, n-ai înțeles nimic. Dar n-ai fost niciodată prea ageră. Mai ales când a fost vorba de relațiile tale și ale mele.

Marianne: Și acum ce-o să facem?

Johan: Nu știu.

Marianne: Vrei să divorțezi? Te căsătorești cu ea? Apropo, de ce trebuie să-mi povestești chestia asta tocmai în seara asta? De ce dintr-odată te grăbești așa tare?

Johan: Plecăm la Paris mâine după-amiază.

(Marianne se uită la el, tace.)

Johan: Vreau să plec de lângă toate chestiile astea. În orice caz, pentru o vreme. Oricum trebuia să plec puțin mai târziu, în toamna asta, să mă întâlnesc cu Grandin și asistentul lui. Și Paula a primit o bursă și are de gând s-o folosească chiar toamna asta. Așa că plecăm amândoi mâine după-amiază.

(Marianne se uită la el, tace.)

Johan: Acum când vorbesc cu tine, acum când sunt acasă, îmi vină să dau totul la dracu'. Simt doar că mi-e frică și că sunt obosit.

(Marianne se uită la el, tace.)

Johan: Nimic nu poate fi mai prostesc, mai banal și mai penibil ca asta. Știu exact ce gândești și n-am cu ce scuze să vin.

Marianne: De unde știi ce gândesc eu?

Johan: Încerc să n-am muștrări de conștiință. E doar un fel de cochetărie, în orice caz. Așa e.

Marianne: Nu e nimic de făcut.

(Marianne se uită la el, tace.)

Johan: Mai bine să nu vorbim. Oricum, nu există nimic înțelept de spus. Acum știi adevărul și asta e principalul.

Marianne: Nu știu nimic. Ne ducem la culcare? E târziu. Și tu trebuie să pleci devreme, nu?

Johan: Am o ședință la ora nouă.

Marianne: Atunci propun să mergem la culcare.

(Urcă scara spre dormitor. Marianne stă pe pat și se uită la Johan când se dezbracă. El este jenat de privirea ei, mai ales că are niște semne pe piept.)

Marianne: Ai semne pe piept.

Johan: Știu.

Marianne (*zâmbind*): Ce indiscret din partea voastră.

Johan: Știi ceva de costumul meu gri, e aici sau în oraș? L-am căutat.

Marianne: E la curățătoria chimică.

Johan: Destul de enervant.

Marianne: Voi ai să-l iei în călătorie?

Johan: Da, bineînțeles.

Marianne: Am bonul, dacă vrei să te duci să-l iei.

Johan: N-am timp. Sunt ocupat toată ziua până la ora trei, când e vremea să plec.

Marianne: Dacă vrei, mă duc eu să ți-l iau. Ți fac și bagajul, dacă vrei. Tu nu prea te pricepi la asta.

Johan: Nu, mulțumesc.

Marianne (*zâmbind*): Ce prost ești.

Johan: Da, de fapt sunt puțin convențional.

Marianne: Altfel cred că ai tot ce-ți trebuie. Cămăși curate și chiloți ai aici, așa că le poți lua la tine direct. Nu poți să pleci îmbrăcat în blazer și pantaloni de flanel? Ți stă bine, te face tânăr.

Johan: Dacă așa consideri tu.

Marianne: Cât timp ești plecat?

Johan: Nu știu. Depinde.

Marianne: Cum adică?

Johan: Am cerut și-am primit șase luni de concediu. Mai am și de lucru pentru o lună, de dinainte, o iau la mine. Așa că o să fie cam șapte, opt luni, pe puțin.

Marianne (*lovită*): Aha.

Johan: Cel mai bine e să mă detașez cum trebuie de toate.

Marianne: Crezi că eu sunt tot aici când te vei întoarce?

Johan: Nu mă interesează.

Marianne: Înțeleg.

Johan: Știi de când țin în mine chestia asta? Poți să ghicești? Nu mă refer la chestia asta cu Paula, ci la gândul de a mă rupe de tine și de copii și de cămin. Poți să ghicești?

Marianne (*il privește îngrozită*): Nu spune.

Johan: De patru ani vreau s-o termin cu tine. Nu că am ceva împotriva ta. Să nu crezi asta.

Marianne (*iși trage cearșaful pe față*): Nu mai vreau.

Johan: Da, ai dreptate. Sunt doar vorbe.

Marianne: Din ce-o să trăiești? Vreau să spun, acum, cât ești liber de la serviciu. Oricum trebuie să plătești alocație copiilor.

Johan: Nu-ți face griji. Am cât să mă descurc.

Marianne: Atunci trebuie că ai venituri despre care eu nu știu.

Johan: Exact, Marianne. E corect.

Marianne: Cum s-a întâmplat?

Johan (*furiOS la culme*): Ascultă aici, ce dracu', deși tu n-ai nici un căcat de-a face cu asta. Pe de o parte am vândut barca și pe urmă am luat un împrumut pe care Frid a fost suficient de amabilă să mi-l semneze. De la întâi septembrie, banca o să-ți plătească o mie șase sute de coroane pe lună ție și fetelor. Până una-alta. Pe urmă vedem cum facem după ce mă întorc acasă. Poți să vorbești cu vreun coleg avocat de-al tău. Nu-mi pasă. Să spui ce vrei. N-am de gând să iau nici un lucru la mine, în afară poate de cărțile mele, dacă n-ai nimic de obiectat. Doar o să dispar, ai auzit? Mă dematerializez. O să plătesc tot ce pot ca să mă salvez de tine și de copii. N-am nevoie de nimic. Singurul lucru care mă interesează e să fac pasul și să ies din toate astea. Știi de ce m-am plictisit cel mai tare? Păi da, de vorbăria aia nemernică despre ce să facem, ce trebuie să facem, ce trebuie să luăm în considerare. Ce părere are mama ta. Ce consideră copiii. Cum s-ar potrivi să aranjăm cina și dacă n-ar trebui să-l invităm pe tatăl meu. Că o să plecăm la Falkenberg. Că o să plecăm la Åre. Că o să plecăm la St Moritz. Că o să petrecem Crăciunul, Paștele, Rusaliile, zilele de naștere, zilele onomastice, tot iadul blestemat de zile de sărbătoare. Știu că sunt nedrept. Știu că ce spun acum e ca dracu'. Știu că am avut o viață bună amândoi. Și de fapt cred că te iubesc în continuare. Da, știu că într-un fel te iubesc *mai mult* acum, de când am întâlnit-o pe Paula. Dar poți înțelege această amărăciune? Nu știu cum s-o numesc. Această amărăciune, nu găsesc un cuvânt mai bun. Nimeni nu-mi poate explica asta din simplul motiv că nu am cu cine să vorbesc în afară de Erik Broméus și el e sufletește analfabet, așa că nu poate să contribuie cu prea multe, în afară de banii lui, și ăsta nu e cel mai rău lucru în situația asta. Nu, nu înțeleg nimic. Nu înțeleg chestia asta pe care o numesc amărăciune, care a devenit doar mai rea și mai rea.